Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 13. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 21-го СІЧНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 21 1984 No. 13. VOL. XCI.

Одна держава — ,,від синіх узбережжів Дону — далеко ген до верховин!..."

Підтримка Семінарійного Фонду зростає

Стемфорд, Конн. — Постійний прибутковий (т. зв. ,,залізний") фонд Семінарії св. Василія Великого далі зростає, наближаючися до половини остаточної мети, якщо врахувати понад 400,000 дол. готівкою та 200,000 у різних зобов'язаннях.

До зросту Фонду чимало причинилося багато осіб та церковних організацій, між якими веде перед Товариство Святого Імени при українській католицькій церкві свв. Петра й Павла в Ансонії, Конн., яке в грудні зложило пожертву в сумі 5,000 дол.

В Йонкерсі й Рочестері, Н. Й., створено комітети, що збиратимуть пожертви на цю ціль у своїх околицях. Крайовий комітет очолює відомий громадський діяч Йосип Лисогір, який в імені цілого комітету прохає надалі жертвувати на фонд, аж поки не будуть забезпечені всі фінансові потреби семінарії.

Семінарійний фонд подібний до прибуткових фондів інших коледжів і вищих наукових установ. Гроші вкладається в постійне конто, з якого тільки відсотковий прибуток стягається рік-річно на потреби семінарії.

Під час 25-літніх ювілейних святкувань Стемфордської Епархії в жовтні 1981 року, Владика Василь Лостен проголосив встановлення Фонду з метою зібрати півтора мільйона долярів.

Всі пожертви на Семінарійний прибутковий фонд можна відраховувати від особистого прибутку, за який платиться федеральний податок.

Ню Йорк звітує про Меморіяльну маніфестацію

Ню Йорк. — У середу, 21-го грудня 1983 року, тут в Українському Народному Домі відбулося ліквідаційне засідання нюйоркського Комітету для вшанування пам'яті жертв голоду в 1932-33 роках.

Засідання відкрив голова Комітету В. Саленко, який здав звіт з діяльности Комітету. Звітували теж окремі референти : Р. Данилюк, Е. Стахів, М. Шпитко, П. Байбак.

Комітет висловив подяку українській громаді Митрополітального Ню Йорку, а особливо пластовій молоді за так численну участь у Маніфестації; пароховi церкви св. Юра і о. ігуменові П. Пащакові за заклики до вшанування жертв голоду Маніфестацією у Вашінгтоні та проголошування інформацій про неї на радіопередачі оо. Василіян в Ню Йорку. Рівнож Комітет зложив подяку кредитовим кооперативам ,,Самопоміч" і православній за фінансову підтримку.

Після розрахувань всіх видатків з праці Комітету залишилося 1,160 дол., з чого призначено 100 дол. на радіопередачу оо. Василіян та 400 дол. на покриття видатків зв'язаних з поїздкою до Вашінгтону для пластової Станиці.

На засіданні був присутній гість з Голляндії інж. Ігор Стахів, заступник голови Об'єднання Українців Голляндії, який поінформував присутніх, що фрагменти маніфестації у Вашінгтоні були передавані у голляндському телебаченні.

Після засідання Комітету присутні обговорили зорганізування в Ню Йорку Відділу Української Американської Координаційної Ради. Нарадами проводив Р. Данилюк, який поінформував присутніх про прийняття Української Американської Координаційної Ради, як представника американських українців до СКВУ, та потребу зорганізування Відділу УАКР на терені Ню Йорку.

Після вислухання думок майже всіх присутніх, рішено створити тимчасову ініціятивну групу для створення Відділу УАКРади.

До ініціятивної групи ввійшли: Р. Данилюк, В. Саленко, О. Кузьмович, І. Сєрант, Е. Стахів, Р. Гаєцький, К. Григорович, М. Турецький, І. Дмитрик, П. Байбак, М. Шпитко, В. Процик, М. Лозинський, І. Яремчук, І. Бродило, О. Левицький; молодеча ланка — Н. Павленко, Р. Яремчук, О. Данилюк, Ю. Клапіщак, О. Непрель.

СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ В КАРТЕРЕТІ

Картерет, Н. Дж. (В.М.). — Місцева українська громада відзначить роковини проголошення незалежности і соборности в неділю, 22-го січня, Академією о год. 5-ій по полудні в Українсько-Американському Горожанському Клюбі. У четвер, 19-го січня, посадник П. Сіка підписав відповідну проклямацію в присутності членів Місцевої ради і українських представників. В неділю о год. 8-ій вранці відбудеться церемонія вивішення прапорів на ратуші, а о год. 9-ій будуть відслужені Служби Божі в обидвох місцевих українських церквах.

Проф. І. Телюк найменований до Комісії капіталовкладу

Ню Гейвен, Конн. — Посадник цього міста, Біяджо ДіЛіто 1-го січня ц.р. втретє призначив проф. Івана Телюка, колишнього заступника головного предсідника і контролера УНС до міської Комісії капіталовкладу. У цій Комісії він репрезентує Комісію плянування, членом якої є від 1971 року.

І. Телюк, професор економії, довголітній голова департменту економії, а тепер координатор економічно-статистичного департаменту університету Ню Гейвен, у своїй науковій праці зосереджується на програмі ,,спільного зрозуміння між приватним і публічним сектором". За науковий проєкт у тій ділянці у 1977 році він був нагороджений дотацією в сумі 20,000 долярів, а в 1981 році вишла його коавторська книжка: ,,Капіталізм: кооперативне зусилля". Також з тієї ділянки він опублікував кілька статтей у наукових журналах і мав ряд наукових доповідей на різних з'їздах.

Проф. І. Телюк є членом управи Української Американської Ассоціяції Університетських Професорів, членом Наукового Товариства ім. Шевченка, касиром УККА і ряду інших українських і американських організацій.

ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

З уваги на роковини проголошення незалежности і соборности України Актами з 22-го січня 1918 і 1919 років, які українська громадськість у вільному світі відзначує кожного року як національне свято, Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во ,,Свобода" будуть закриті в понеділок, 23-го січня ц.р., а щоденник ,,Свобода" цього дня не друкуватиметься.

ЧЕТВЕРТИЙ УНІВЕРСАЛ

(Уривок)

Хвилює радісний майдан,
У золоті Свята Софія
Угору вироста, як мрія,
І горду булаву Богдан
Простер в майбуття над юрбою.
Вже здійснено. Не мрія. Чин!
І в зриві мідяному кінь
Зривається, немов до бою!

Лунає дзвонів віщий спів,
Серця й простори він колише
І нагло мовкне. Нагло тиша,
І в ній на крилах голубів
Пливуть слова у безгоміння:

,,Віднині ти, народе, знай,
Тобі увесь належить край,
Віднині вільна Україна".

Від моря Чорного, аж ген,
Де б'ють Дніпровії джерела;
Через степи, де вольні села
Всміхаються в вінках вишень.
Від синіх узбережжів Дону,
Далеко ген, до верховин,
Бездонних зворів полонини —
Нехай не буде вже кордону!
Народ і землі всі — єдині,
Народні — право і закон.

Знов дзвін мідяним серцем б'є,
Усім, усім ясніють лиця,
Грушевський радісно сміється,
Навколо армія стає,
І враз гримить у небо: ,,Слава!"
По двох невольничих віках!
І булаву Богдан простяг
Туди, де родиться Держава!

С. Орлюк

Це тут, на Софіївській площі в Києві, 65 років тому проголошено Акт Соборности — злуки всіх українських земель в одну українську державу.

КҐБ НАМАГАЄТЬСЯ ВИСЛАТИ ЯКНАЙБІЛЬШЕ ,,ЖУРНАЛІСТІВ" НА ОЛІМПІЯДУ

Лос Анджелес, Каліф. — Томас Шуман, правдиве прізвище якого перед втечею на Захід було Юрій Безменов, колишній старшина КҐБ, а офіційно пресовий секретар совєтської амбасади, який тепер живе в Каліфорнії, долучився до тих осіб, які звернулися до президента Роналда Реґена, щоб він, зглядно його Уряд, не допустив до того, щоб Совєтський Союз використав Олімпіяду для поширення шпигунства і проведення на території ЗСА ,,масивної крадежі технологічних матеріялів".

Як відомо, уряд СССР вніс прохання до Американського Олімпійського Комітету, а також до Державного департаменту, щоб Америка надала необмежене право на подорож для совєтських ,,журналістів", які будуть курсувати часто між Москвою і Лос Анджелесом під час Олімпіяди. Ю. Безменов думає, що ЗСА зроблять велику помилку, якщо дійсно дозволять совєтським представникам преси, більшість яких знаходяться на послугах органів КҐБ, вештатися по Америці, збирати додаткові і потрібні для КҐБ матеріяли і вербувати нових людей для шпигунської роботи. Т. Шуман, колись директор совєтського аґентства ,,Новості Пресс", заявив, що 75 відсотків журналістів є на послугах КҐБ. Він також думає, що ЗСА не повинні дозволити совєтським пасажирським літакам лінії Аерофлот приземлюватись в Лос Анджелесі, чи причалювати кораблям в каліфорнійських портах. Такі кораблі можуть стати частиною ,,плавачої совєтської території в ЗСА", до якої не матиме доступу поліція і на яких аґенти КҐБ влаштують свої випадові ,,бази".

Т. Шуман долучився в цьому змаганні до 145-ох консервативних груп, які проти торговців маріхуаною. совєтської участи в Олімпіяді. Консервативна коаліція щойно розпочала свою працю. В найближчому майбутньому вона влаштує декілька пресових конференцій з виступами Т. Шумана й інших совєтських втікачів, які поділяться з журналістами спогадами з їхньої довголітньої праці в КҐБ.

Високий урядник в Державному департаменті, колись республіканський конгресмен Едавpд Дервінскі, який в імені Уряду координуватиме справи Олімпіяди, заявив кореспондентам, що совєти не конче отримають все чого бажають, але ця справа все ще знаходиться у процесі узгіднення. Політичні спостерігачі думають, що Москва напевно отримає деякі концесії, включно з приземленням їхніх літаків і поширенням дозволу на відвідини окремих місцевостей.

В Ливані терористи вбили американського науковця

Бейрут, Ливан. — Президент Американського університету в Бейруті Малколм Керр був вбитий в середу, 18-го січня, двома пострілами в голову невідомими терористами під час того, як він ішов до праці до свого бюра.

Незабаром після вбивства незнайомий чоловічий голос повідомив французьке пресове аґентство, що вбивство було виконане членами організації Іслямська священна війна, проіранської підпільної групи. Це та сама організація, яка відповідальна за попередні терористичні акти в ливанській столиці — бомбовому нападі на американське посольство в Бейруті 18-го квітня минулого року та самовбивчі напади на американську морську піхоту на бейрутському летовищі та головну квартиру французьких парашутистів 23-го жовтня минулого року. Але бейрутська поліція заявляє, що вона покищо не натрапила на сліди згаданої терористичної групи. Вбивці вченого Керра безслідно щезли.

Незнайомий голос також підтвердив, що Іслямська священна війна викрала савдійського консуля Гуссейна Фараша минулого вівтірка та що його ,,будуть судити згідно з іслямським законом, а його тіло буде викинуте незабаром".

Страйк спаралізував Монтевідео

Монтевідео, Уруґвай. — Перший загальний страйк в Уруґваї за останні 11 років відбувся в середу, 18-го січня, не зважаючи на заборону військової диктатури. Страйк був настільки загальним, що майже повністю паралізував столицю країни.

Військовий уряд Уруґваю відповів на цей страйк забороною конфедерації 150 профспілок, які закликали до страйку, та послав поліцію, щоб викинути робітників з тих підприємств, які вони зайняли під час страйку.

Конфедерація закликала до 24-годинного страйку, вимагаючи підвищення заробітної платні, права організувати профспілки громадських службовців, волі політичним в'язням і пошанування демократичних свобод.

Вулиці Монтевідео були пустинні, транспорт не працював, фабрики були закриті, економічне життя завмерло. Повідомлення з провінції говорять, що там страйк також був досить успішним.

Президент генерал Ґреґоріо Альварез видав декрет, який заборонив конфедерацію профспілок і наказав засобам масової інформації мовчати про страйк.

Генерал Альварез обіцяв провести загальні вибори в листопаді цього року і передати владу цивільному урядові в березні наступного року. Але одночасно він заборонив будь-яку громадську діяльність і запровадив сувору цензуру преси.

Страйк підтримали також заборонені опозиційні політичні партії.

Економічна спільнота переходить кризу

Штрасбурґ, Франція. — Міністер закордонних справ Франції Кльод Шессон остеріг у середу, 18-го січня, що проблеми, які стоять перед Европейською економічною спільнотою, можуть зруйнувати цю організацію 10-ох країн Европи.

У програмовій промові перед Европейським парляментом, яка мала на меті накреслити пляни Франції для Спільного ринку на шестимісячний період, коли Франція буде головою організації, Шессон представив сумну картину організації за 25 років її існування.

Всі 10 членів мусять тепер ,,признати з реалізмом і покірністю", що Спільнота ,,не могла осягнути своєї мети", — він сказав. ,,Не будемо применшувати значення кризи тому, що вона продовжується і може бути смертельною".

Далі Шессон продовжував: ,,Тому, що Спільноті бракує спаяности і солідарности, вона не змогла захистити своїх інтересів і не змогла зробити відповідного впливу на міжнародні події".

Виступаючи лише місяць після зустрічі країн Спільного ринку в Атенах, на якій не було досягнуто згоди відносно політики в сільському господарстві та фінансах, французький міністер попередив: ,,Сьогодні ми змушені визнати, що Европа не займає того місця, яке повинно їй належатися на міжнародній арені як в ділянці економіки, так і політики".

З економічного погляду, Спільнота не зуміла створити зони насправді вільної торгівлі, в якій її компанії змогли б скористати з масового виробництва. Вона також не добилася співпраці у розвитку нової технології та заміни старих способів виробництва.

В АМЕРИЦІ

ВІДОМА АМЕРИКАНСЬКА група, що називається Консервативний кокус внесла судову скаргу проти президента Роналда Реґена, державного секретаря Джорджа Шулца і секретаря оборони Каспара Вайнберґера за те, що вони ,,нелеґально" зменшили воєнний бюджет Америки згідно з пропозиціями договору з СССР про Салт-ІІ, який пропонує обмеження атомової зброї. Позовники твердять, що згаданий договір не був ратифікований Сенатом і тому є нелеґальним згідно з американським законом.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ДЖИММІ КАРТЕР вийшов з лікарні 18-го січня ц.р. в Атлянті, Джорджія, де він перейшов невелику операцію прямої кишки (гемороїди). Речники шпиталю заявили, що Картер перебував в шпиталі лише три дні і був звільнений в ,,доброму настрої"

ОКРУЖНИЙ СУД В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ видав присуд досмертної тюрми Гампіґові Сассуніянові, який два роки тому вбив турецького генерального консула Кемаля Арікана в Беверлі Гиллс. Хоч вбивник міг дістати кару смерти, суддя взяв під увагу його молодий вік — 21 років — і тому, що це вбивство було виконане з ,,політичних мотивів", бо, як вказує ім'я вбивника, він є вірменського походження. Тому вбивника засуджено на досмертну тюрму, але без права бути звільненим, як це звичайно водиться в таких справах.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН, висловлюючи жаль з приводу вбивства американського професора Малкома Керра в Бейруті, гостро осудив ,,підлих вбивників" і заявив, що цей злочин є ще одною причиною, чому Америка не дасть стероризувати себе ,,бо ми не сміємо дозволити тероризмові контролювати життя, дії та майбутність нас самих і наших приятелів".

У СВІТІ

КЕРІВНИК ІЗРАЇЛЬСЬКОЇ адміністрації на західньому березі ріки Йордан генерал Шльомо Ілія зрезиґнував у середу, 18-го січня, зі свого становища після того, як його офіційно обвинуватили в корупції. Обвинувачення не уточнювало, в чому виявлялася ця корупція, але після дисциплінарного інтерв'ю з начальником генерального штабу генералом Моше Леві в пресу просочилися дані, що Шльомо Ілія надуживав своїм службовим положенням: використовував військову власність для своїх потреб, змушував вояків і місцевих мешканців працювати у себе вдома, взяв до себе на працю вояка-жінку, оминувши всі військові формальності, купував товари у мешканців західнього берега Йордану, що забороняється військовим наказом.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ІЗРАЇЛЯ Їцак Шамір висловив своє розчарування з огляду на недавній заклик Йорданії до Палестинської Визвольної Організації зробити крок у напрямі ,,практичної формули" переговорів з Ізраїлем. ,,Уряд Йорданії знає дуже добре, що Ізраїль не вступить у ніякі контакти і ніякі переговори з терористами ні прямо, ні посередньо", — заявив Шамір парляментові Ізраїля.

УРЯД ЯМАЙКИ РОЗПОЧАВ рішучу кампанію проти нелеґального вивозу маріхуани з країни, яка вважається основним виробником вживаної в ЗСА маріхуани. Поліція знищила нелеґальні смуги приземлення для невеликих літаків, які нелеґально вивозили маріхуану з країни; вона дістала право зістрілити будь-який невпізнаний літак. Прем'єр-міністер Едвард Сіґа плянує придбати відповідну радарну апаратуру для боротьби з контрабандними літаками. Плянуються також інші рішучі заходи боротьби проти терористів.

Іслямська конференція відновила членство Єгипту

Касаблянка, Марокко. — Конференція 42-ох іслямських країн вирішила в четвер, 19-го січня, поновити в членстві Єгипет, який був виключений з цієї організації після підписання мирного договору з Ізраїлем в 1979 році.

Коротке рішення в кінцевому документі конференції без будь-яких попередніх умов говорить: ,,Конференція запрошує іслямський Єгипет знову зайняти своє місце в Організації іслямської конференції".

Таке рішення було прийняте в кінці чотириденної зустрічі після повідомлення з Каїра, що єгипетський уряд не прийме жадних умов у заміну свого повернення.

Три ,,твердолобі" арабські країни — Лівія, Сирія і Південний Ємен — вийшли на знак протесту проти прийняття Єгипту.

Рішення прийняти знову Єгипет в лоно Іслямської конференції стало зворотньою точкою в ізоляції Каїру, яка почалася від часу відвідин Ізраїля попередником Мубарака Анваром ель-Садатом у 1977 році і ця ізоляція стала майже цілковитою після підписання ізраїльсько-єгипетської угоди в Кемп Дейвиді в 1978 році та замирення рік після цього. Членство Єгипту в Арабській лізі також було припинене, а головна квартира цієї організації була перенесена з Каїру до Тунісу.

На теперішній зустрічі Іслямської конференції переважала думка, що Єгипет, найбільша арабська країна, проявила достатньо доказів, що її можна поновити в членстві Іслямської конференції.

Причинами такої зміни думки щодо політики Єгипту і доказів на користь поновлення його у повних правах члена іслямського світу були холодніші відносини Мубарака до Ізраїля, особливо після інвазії Ізраїля на Ливан в 1982 році, а також вияв дружби, з якою Мубарак прийняв лідера Палестинської Визвольної Організації Ясіра Арафата після того, як Арафат мусів покинути північноливанський порт Тріполі.

Країни, прихильники Єгипту, запропонували таємне голосування про прийняття його назад до Іслямської конференції. Результат голосування, згідно з повідомленнями репортерів, був 32 голоси за і 7 стрималися від голосування, а три згадані делеґації вийшли з залі, бойкотуючи голосування.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Соборність духа

Коли ми чуємо нарікання на стан відносин у вільній українській громаді в діяспорі, то всім отаким критичним — інколи і справедливим голосам-протиставиться один незаперечний факт: нема такого місця скупчення вільних українців будь-де у широкому світі, де не відзначували б із гордістю Акти 22 січня. Проголошення самостійної ні від кого незалежної Української Народної Республіки прийшло 64 роки тому, проголошення злуки Західньої і Східньої України відбулося за традиційним уже врочистим звичаєм на Софійському майдані 65 років тому. 65 років — це „округла" дата, яка спонукує до особливої призадуми над проблемою соборности українських земель та — ще важливіше — над проблемою соборности українського духа.

В „Енциклопедії українознавства" правильно сказано, що 22-го січня 1919 року „Фактичної злуки держав, однак не здійснено. Змінено лише назву Західня Українська Народна Республіка на Західню Область УНР — ЗОУНР". Процес вирівнювання психіки двох віток тієї самої нації, яка формувалася у цілком різних політичних і культурних кліматах, тривав ще довше. І коли нема у світі такого зла, де не було б водночас якогось добра, так і при всіх страхітливих лихах ворожого українству большевицького режиму сталося те добро, що вирівнялася психіка галичан і наддніпрянців, буковинців і закарпатців, й існує сьогодні насправді одна суцільна українська нація, надто велика і надто духово спаяна, щоб можна було перетворити її в „радянський народ".

За часів існування двох окупаційних імперій — Австро-Угорської монархії Габсбурґів і царської Росії Романових, трудно було мріяти про ті ідеали, які здійснено актами 22-го січня. А проте вже Головна Руська Рада в 1848 році у Львові, за австрійської „весни народів", проголосила єдність „15-мільйонового українського народу — за тодішньою термінологією „русин-руський". І в 60-их роках минулого століття, коли почав І в 60-их роках минулого століття, коли почався народовецький рух в Галичині, який протиставився рухові москофільському, і коли проти русофільського „Слова" В. Дідицького постало народовецьке „Діло" В. Барвінського, то це був насправді соборницький національний рух. На першому місці галичани були українцями, а щойно на другому галичанами. І коли 15-го березня 1923 року Рада амбасадорів, як орган Найвищої Ради, що заводила новий лад в Европі після Першої світової війни, — коли тоді Рада амбасадорів признала Східню Галичину Польщі, то тільки тому, що не існувало галицької проблеми, а існувала й існує українська проблема.

Ми спізнилися в усьому — з національним відродженням, яке почалося від літератури („Енеїда Котляревського"), спізнилися з партійно-політичною кристалізацією, бо щойно на переломі минулого і цього сторіччя появилася „Самостійна Україна" Міхновського й „Україна ірредента" Ю. Бачинського і щойно тоді постали перші три новітні політичні партії в Галичині та майже одночасно на Наддніпрянщині. Кордон Збруча за царської влади утруднював безпосередній контакт і розбіжність двох психік двох відламів того самого народу трагічно відбилася на ході визвольної війни-революції.

Ми не маємо сьогодні державности і маємо соборність під одним ворожим режимом. Історик Василь Кучабський (колишній член Стрілецької Ради Січових Стрільців у Києві і Білій Церкві) зголосив, здавалось би, бунтарську тезу: що кращий поділ народу під різними займанщинами, щоб могла ширитися самостійницька ірредента, ніж мати соборність земель під одним ворожим режимом. Кучабський покликувався на приклад поділеної Італії, яка тільки тому могла з'єднатись під проводом полководця Ґарібальді і дипломата Кавура, що існував кусень самостійної італійської землі — П'ємонт. І Східню Галичину називано українським П'ємонтом, з якого ширилася самостійницька і соборницька політична думка. Існування власного такого галицького П'ємонту було головною причиною чому і царський режим у Першій світовій війні рішився знищити той український центр ірреденти і большевицький режим під облудним гаслом „визволення" українців від польського ярма рішився винищити ввесь український громадсько-політичний і культурний актив Західньої України.

Україна переживає тепер один із найстрахітливіших періодів своєї поверх тисячолітньої історії. Запорукою збереження нації всупереч усім намаганням ґеноциду є єдність українського духа. А коли ми співаємо по всіх церквах в діяспорі „В єдності сила народу — Боже нам єдність подай", то додаймо до єдности духа це й єдність організації. Тоді соборність перестане бути пустим словом.

Іван Лесько

ГАЛИЧИНА Й УКРАЇНСЬКА СОБОРНІСТЬ

(До 65-річчя Акту соборности)

II.

Приблизно в тому ж часі почуття національної єдности виявилося в членів першої політичної організації на Придніпрянщині — Кирило- Методіївського Братства, які західньою границею України вважали Сян і яких „особливо займало відношення австрійців до Галичини", — як оповідає М. Возняк.

Свідомість цієї єдности зростала і поглиблювалася на протязі цілого XIX століття. Галичина перейняла і реалізувала ідеї Шевченка. Видатний галицький діяч о. Василь Подолинський проголосив конечність змагання підавстрійських і підросійських українців до відновлення єдиної соборної української держави. Народовецький рух оснований на цих ідеях, був природним виявом бажань української духовости і став могутньою опорою проти всяких розєднуючих затій: рутенства, москофільства, польонізації.

Чинники роз'єднуючі

Роз'єднуючу акцію, вбивання клина в живий український національний організм зачала Австрія. Побоюючись, що єднання і співпраця галичан з придніпрянцями може потягнути її галицьких горожан до Росії, австрійські чинники в 1848 році стали закулісово піддавати Галицькій Раді думку, щоб вона проголосила окрему національність — „австрійських русинів", нарізних від поляків, москалів і придніпрянських українців. Цей напрям, який українські патріоти називали згірдливо „рутенством", знайшов чимало прихильників серед галицького духовенства і простолюддя, що байдужі до українських національних інтересів, жили тільки почуттям безмежної вдячности за цісарську ласку і опіку та очікуванням дальших „даяній".

Виявом цього рутенства була заява митрополита Йосифа Сембратовича, в 1870 році, що „галицькі русини визнають себе окремим 3-мільйоновим народом та признають митрополита своїм заступником також в культурно-політичних справах". Високий ієрарх надіявся, що галицьке населення піде так сліпо за своїм духовенством, як це було в 1-ій половині XIX століття (Далеким відгомоном цієї ідеї було рішення Конвенції Українського Народного Союзу в 1910 році, в Клівленді, що „членами УНСоюзу можуть бути тільки католики". Це рішення, як переведене неправильно, відкинули незабаром опісля союзові провідники і воно не ввійшло в життя). Одначе тепер виділ „Просвіти" відкинув заяву митрополита, проголосивши, що Т-во „Просвіта" признається не до трьох, а до двадцятимільйонового народу, який живе по обох боках Збруча. Сембратович свою думку тоді закинув.

Тим часом рутенці не думали над цим, що „що з ласки прийшло, те з ласки й щезне" і тому були безмежно розчаровані, коли австрійський уряд вже в 1860-их роках відвернувся від них і передав адміністрацію Галичини полякам.

Наслідком цього велика частина рутенців стала орієнтуватися на ласку й опіку російського царя, заперечуючи українську національність в ім'я „єдиної, неділимо Росії". Та хоч був час, що москофільською була вся львівська митрополича капітула і чимало нижчого духовенства, то москофільство згодом завмерло, не маючи ґрунту в народі. Так само завмерло і рутенство, хоч його духові нащадки можуть існувати в тій чи іншій формі і до сьогодні. Переможним і життєздатним виявило себе „народовецтво", що при кінці минулого століття оформило себе в політичні партії.

Розуміється, ідею української соборности поборювала теж польська адміністрація Галичини. Згідно з твердженням намісника Галичини поляка К. Бадені, руська народність могла тут розвиватися тільки на основах льояльности до австрійської держави і католицької віри „під проводом Князів Церкви руської в Галичині", а всі протилежні течії має вона поборювати.

По лінії такої політики польська поліція перевела в 1899 році арешти київських українців, що приїхали на відвідини до Галичини і їх львівських товаришів, в тому й Івана Франка.

Негативно до ідеї з'єднаної України ставилися навіть держави історично не пов'язані з Україною, як, наприклад, Німеччина підчас обидвох світових війн, чи Франція на Мировій Конференції після Першої світової війни. Доказом цього є теж Статут для Східньої Галичини з 20-го листопада 1919 року, виготовлений т. зв. Союзними Державами: ЗСА, Англією, Францією і Японією.

Привернення соборности

Та всупереч усім ворожим настановам і заходам, природний розвиток національного організму переміг. Коли в 1917-18-их роках на Наддніпрянщині організувалась українська державність, то вже 19-го грудня 1919 року галицький посол Євген Левицький пригадав на сесії Віденського парляменту, що „Східня Галичина з історичного погляду творить колишнє старо-українське князівство

Закінчення на ст. 4.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Закон з „популярної культури" — закон Мирфі

Як часто ті з нас, які знайомі з так званим „законом Мирфі", сміються з різних версій цього „закону", коли ми зустрічаємо посилання на нього, чи то по популярних календарях, чи то по вивісках, чи на прикрасах — „сувенірах", чи на листівках тощо. Звичайно, ми знаємо цей „закон", як такий, що дає підтвердження такому приблизно філософуванню: „No good deed ever goes unpunished".

І ось ми хочемо навести один приклад його „в дії". На українську мову ми можемо довільно перекласти це гасло, як „за моє жито та мене й бито"...

Як собі всі добре пригадуємо, в останніх днях нюйоркські засоби масової інформації (так само і сусідніх стейтів) широко розповідали своїм читачам-слухачам-глядачам про щедрість і доброту мешканців Ню Йорку, назагал мало привітного цього мегалополісу. Молода пара новоженців, фармери з Орегону, приїхали на „медовий місяць" до Ню Йорку, з далеких фармерських піль середнього Заходу ЗСА. Вони, мадруючи вулицями і подивляючи принади великого міста, згубили всі свої гроші та квитки на автобус на зворотну подорож домів. Як виявилось, або як вони твердили, якийсь меткий злодійчук начебто витягнув гаманець молодого новоженця з його кишені...

Здавалося б тривіяльна подія, яких трапляється щодня в цьому місті сотнями, і мало хто тим цікавиться. Але цим разом сталося інакше. Пошкодовані, може й тому, що якраз вони новоженці, дістали превелику увагу від усіх майже каналів телебачення, на всіх радіостанціях і в майже всіх місцевих часописах. Їхню зворушливу історію ще того самого вечора подали на телевізійних крайових новинах, разом із відповідним фільмом-інтерв'ю та з мальовничими виявами співчуття багатьох навколишніх людей, включно з поліцією міста, — виявами звичайного непідробленого людського співчуття.

У висліді посипалися пропозиції грошових пожертв від незнайомих співчувальників, від добрих людей, що навіть не хотіли виявляти своїх прізвищ. Молода пара була, здавалося, зворушена таким сердечним відгуком мешканців метрополії світу, твердячи, що така доброзичливість і безкорисна допомога не була б можлива в їхній далекій орегонській малій місцевості. Вони дістали в Ню Йорку безкоштовний побут в готелі і безкоштовні квитки поворота додому.

За ці дари молодоженці обіцяли все таки заплатити, коли, повернувшись додому, „продадуть свою корову" для цього (молодій вже довелося продати її шлюбний перстень, ціни коло 500 долярів, всього за 60 долярів, як біда притисла).

Розуміється, ставлення нюйоркчан до потерпілих в цьому незвичайному випадку коментували, як доказ людської щедрости і великодушности, яка все це існує, всупереч всьому, навіть у холодному й байдужому до чужого горя Ню Йорку...

Яке, однак, розчарування зустріло всіх, коли наступного дня нюйоркчани довідалися, що ця „невинна пара" зовсім не така невинна. Що „молодий" має жінку, з якою повінчався ще з десять років перед тим і не брав розводу; теж виявилося, що проданий за безцінь шлюбний перстень не належав „молодій", а лише матері „молодого", в якої, виглядає, забраклю не тільки перстеня... А далі поширилася чутка, що „молода пара", замість додому, поїхала далі на Фльориду...

Тоді нюйоркчани глянули вдруге на всю справу і переконалися, що їх „набрали", або, інакше кажучи, „пошили в дурні".

Значить, таки „закон Мирфі", що „No good deed ever goes unpunished", найшов принаймні часткове собі підтвердження, і це напевно не вперше.

З цим випадком, з якого не знати — чи сміятися, чи плакати, пригадалися нам подібні підтвердження правдивости цього „закону" в нашій спільноті. Не так то дуже і давно один із наших передових громадян зі щирим серцем та добротою пригорнув новоприбулого, а до того широкославного земляка. Як йому віддячився цей земляк — шкода і згадувати. Отже, таки правда, що „за моє жито та мене й бито".

О-КА

Михайло Ільків

ЕКОНОМІКА В 1984 РОЦІ

Економічні показники однозгідно потверджують господарський поступ у минулому році, при тому також наголошують дальший ріст продукції в чотирьох кварталах 1984 року. Надія, що в майбутньому народне господарство буде проґресувати — це добра новина для робітництва. Немає сумніву, що добрі господарські показники стимулюють попит і подачу ринку. Така ситуація заохочує консументів до збільшення видаткувань, хоч би тому, що їхні особисті приходи зростають скорше як ціни на товари першої потреби. Приблизно тому рік безробіття було ще досить високе, сьогодні воно значно менше і постійно зменшується. Загально, економіка країни була ще тоді в стадії рецесії, сьогодні видно помітний відворот. Тому всі засоби комунікації, включно з внутрішньо компанійними звітами виказують позитивні господарські результати.

Така ситуація переконала промисловців, комерсантів і робітництво, що економіка в майбутньому буде поліпшуватися. Видно це з таких фактів: продукція в промисловості збільшилася на сім відсотків в минулому році і замовлення збільшуються. Комерсанти, використовуючи коньюнктуру, роблять більші замовлення на товари. Безробіття на протязі минулого року зменшилося на приблизно один відсоток. Збільшення особистих приходів для працюючих, частково, завдяки зменшенню податків, означає збільшення конечних закупів. У минулому році найбільша активність була в мешканевій промисловості, біля 60 відсотків, в порівнянні до попередніх років. Автомобільна промисловість була на другому місці і рівнялася біля 50 відсоткам, у відношенні до попередніх показників. Загально в комерційності продаж піднеслася на шість і піввідсотка. Ціни на товари були стійкі. Всі наведені і подібні фактори, при тому низький інфляційний показник витворили в покупців запевнення і ринкову активність. Дотеперішній поступ в промисловості треба завдячувати також стабільним цінам на нафту. З того можна зробити висновок, що добра економічна політика країни дала бажані результати.

Фактом залишається те, що замовлення на промислові вироби значно збільшилися. У цьому році передбачається більше запотребування на компютори та інше електронічне устаткування. Промислові підприємства збільшують інвестиції на технічну модернізацію їхніх виробничих процесів, закуповуючи різні машини. Все це разом потверджує що уздоровлення в економіці підноситься само собою. Комбінація більших замовлень і продаж товарів та зменшення інвентурних резерв в магазинах підказують потребу поновлення запасу товарів. Дискусія у цій справі такого погляду не оправдує. Тому, що відсотки на кредит є зависокі, і підприємці не хотять затягати кредиту на акумуляцію товарів. З іншого боку, сьогодні продуценти, завдяки здобуткам технології, спроможні доставити продукт в короткому часі. Тут слід згадати ще один фактор, а саме що цінність доляра є досить висока у відношенні до закордонної валюти, а це є заохотою для експортерів збільшити експорт до ЗСА, продукт який, звичайно може бути доброї якости, і по дешевшій ціні куплений. Отже збільшення товарових резерв у магазинах є пов'язані з ризиком, якого комерсанти хотять оминути. Сьогоднішній зріст в економіці і низьку інфляцію промисловці і комерсанти використовують на покриття їхніх дебетових зобов'язань з попередніх років. Отже господарська ситуація показує, що економічне уздоровлювання буде продовжуватися в цьому році. Однією з причин наголошується, що це є виборчий рік Президента держави, тому теперішня Адміністрація у Вашінгтоні буде старатися втримати господарську активність в країні. Отже господарський поступ має перед собою ще запевнення бодай на якийсь час.

Не зважаючи на додатні господарські фактори, економічна експансія не є постійною, знаємо це з минулих років. До неґативних факторів треба зарахувати сектор закордонної торгівлі. Висока цінність доляра у відношенні до інших грошей підносить ціну на продукт ЗСА закордоном і навпаки, вироби закордонні є дешевшими, якщо продані в ЗСА, це викликає застій в експорті товарів, balанс якого і так є пасивний. Невідомо також як довго ціни на товари першої потреби залишаться стійкими. Наприклад, збільшення грошей на ринку може причинитися до підвишки цін на товари, а також піднесення відсотків на кредит. Така ситуація збільшить інфляцію. Також немає запевнення, що країни експортери нафти (ОПЕК) не піднесуть ціни на нафту. До від'ємних причин в економіці треба додати дефіцит у федеральному бюджеті.

З усього вищесказаного можна зробити висновок, що перфектности в складних економічних проблемах не треба шукати. Але з цілої ситуації можна переконатися, що економіка стала на добрій дорозі.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

ЗА ВІДОМОСТЯМИ „УКРАЇНСЬКОГО ВИДАВНИЦТВА" в МЮНХЕНІ

З появою другої великої і політичної української еміґрації після Другої світової війни в Західній Европі почали батьки і їхні діти реаґувати на тенденційні насвітлення в Німеччині, головно в сфері історичних наук. Голова Центрального Представництва Української Еміграції в Німеччині мґр Ярослав Бенцаль у 1959 році ради цього звертався до міністерства освіти; де отримав запевнення, що німецькі шкільні підручники будуть виправлені, але до цього потрібна історія України в німецькій мові.

Д-р Наталія Полонська-Василенко професор київських університетів і, згодом, професор Українського Вільного Університету в Західній Европі згадану ситуацію добре розуміла і приготовляла „Історію України", так що на пропозицію д-ра М. Зерова-Ореста була підписана умова з „Українським Видавництвом" у Мюнхені й Видавництвом „Вісника ООЧСУ" в Ню Йорку. Названі Видавництва згідно з умовою, могли видавати „Історію України" проф. Н. Полонської-Василенко в українській і чужих мовах.

Умов договору в еміґраційних часах не було легко дотримуватись. Недуга й смерть проф. Олександра Морґуна, мужа проф. Полонської, не дали можливости приготовити машинопис до друкарні на домовлений час. У міжчасі несподівано відійшов у вічність д-р М. Зеров Орест, що мав опрацювати літературно-мовну редакцію „Історії України" проф. Полонської, а Видавництво „Вісника ООЧСУ" відступило від згаданої умови. Щойно після отримання фінансової допомоги від Дослідного Інституту Студіюм в Торонто в 1969 році була можливість полагодити редакційні справи: літературно-мовну редакцію погодився виконати Вячеслав Давиденко, а загальну редакцію перебрав Степан Ленкавський.

Коли „Історія України" проф. Полонської виходила в світ (в 1976 р.), відомий історик, проф. Олександер Оглобин про неї писав: „Це блискуче завершення понад півстолітньої наукової діяльности талановитого історика...буде гарний ювілейний дарунок... українській науці...", а ректор Українського Вільного Університету проф. Володимир Янів висловив надію, що українська спільнота в діяспорі допоможе фінансово „підготовити іншомовні переклади" згаданої історичної праці.

Тут треба пригадати, що від часу появи „Історії" проф. Полонської минає сім літ. У технології за цей короткий час зайшло чимало поважних змін, але таких змін немає в історичних науках, тим самим і в українській історіографії, бож після Другої світової війни поруч істориків появились і українські археологи на Заході. Коли мова йдеться про історію України, то треба зазначити, що в XX столітті були великі втрати, бож лише під час двох світових війн знищено чимало українських писаних джерел і матеріялів. У наслідок цього 10-томова „Історія України-Руси" проф. М. Грушевського, до певної міри „становить джерело джерел", бо використав він архіви не лише Сходу, але й Заходу, включаючи архіви Відня і Ватикану. Це й було одною з причин, що проф. Полонська користувалася часто відомостями з „Історії України-Руси проф. Грушевського.

Правда, поруч відомостей Грушевського, до таких самих історичних фактів Полонська вживала досить часто відомості інших науковців-дослідників, що, між іншими доказує наскільки відомостіГрушевського згідні з іншими істориками (й навпаки). Така метода подавання ряду джерел і матеріялів (перелічених майже на кожній стороні внизу) доказує також наскільки проф. Полонська приділяла увагу основним історичним фактам історії України. Такий хронологічний уклад історично-культурних відомостей є властивою синтезою в її науковій праці — „Історії України", що охопила (поруч джерел) сотні творів наукових працівників (звичайно, спеціялістів своєї галузі чи доби) головно в історичній, церковній та правничій ділянках науки.

Отже, починаючи „Історію України" від кам'яної доби, Полонська вживала ряд археологічних джерел, а кінчаючи на Першій світовій війні вона використала ряд матеріялів і джерел тих часів, головно проф. Дмитра Дорошенка, який був співтворцем української держави під час визвольних змагань.

Історію після Другої світової війни буде писати інший історик, бо сучасники чи учасники історичних подій тих часів ще продовжують підготовляти джерела й матеріяли, якими він буде користуватися, продовжуючи історію України. Між іншим, є вже намічений автор — професійний історик молодшої генерації.

„Історія України" проф. Н. Полонської-Василенко є в двох томах великого формату (приблизно 1,200 сторінок). До цього історичного твору вона мала особливо підготову на протязі дійсно довгого й трудолюбивого життя в науковій ділянці, бож згадана „Історія" не була її єдиним досягненням, а лише останньою з ряду цінних праць поруч численних рецензій і дописів до наукових журналів та української преси, а під час конкурсу на історичні теми проголошеного в 1967 році, вона отримала нагороду з Фонду ім. Лесі і Петра Ковалевих за історичну монографію „Запоріжжя XVIII століття та його спадщина" в двох томах.

Писання нового історичного твору від часів кам'яної доби до новіших часів у різних мовах вимагає багато праці, часу і фондів, яких в еміґраційних обставинах не є легко набути а переклад „Історії України" проф. Полонської можна зробити в значно коротшому часі та з меншими витратами грошей. Згаданий переклад „Історії" Полонської буде читати група істориків і, якщо була б потреба, то вони зроблять відповідні зміни.

Товариство для поширення української науки, члени якого працюють безінтересовно, існує та діє у вільній системі культурного західнього світу і має, між іншими одно скромне бажання — допомогти Українському Вільному Університетові у фінансуванні перекладу „Історії України" проф. Н. Полонської-Василенко, бож друга і велика політична українська еміґрація зближається „до кінця", а історії України в світових мовах не маємо хоч конечно потребує її не лише культурний науковий світ, але й молода генерація українського народу в діяспорі.

Тому й просимо ласкаво пересилати пожертви на переклад двотомової „Історії України" проф. Н. Полонської до українського банку — „Кредитівки на нову адресу централі: Ukrainian Selfreliance Federal Union, 1729 Cottman Ave., Philadelphia, Pa. 19111. Чеки виставляти на Ass'n for Promotion of Ukrainian Science, No 5069. Пожертви можна відтягати від податку (число чартеру 23-2137454)

**Управа і Екзекутива
Товариства для поширення української науки**

Головна Команда СВУР відвідала Владику Володимира

Бавнд Брук, Н. Дж. (а. д.)—4-го листопада 1983 року Головна Команда Союзу Ветеранів Українського Резистансу, в складі командира сотника Іларіона Поліщука, Дмитра Фурманця, Теодора Сущика та Анатолія Домарацького, відвідала новосвяченого Владику Володимира, друга з визвольних змагань Української Повстанської Армії на Крем'янеччині – Волинь.

Коротким словом привітав Владику Володимира командир сотник І. Поліщук, згадуючи давнє минуле, партизанські часи, важки бої, героїчні, а то й безнадійні дні й ночі життя й боротьби, та згадав друзів, які загинули на полі слави, зложивши свої буйні голови за волю України на Крем'янеччині, Дубенщині, Луччині та Володимирщині на Волині.

Присутні, соратники Владики, поділилися своїми спогадами про пережиті дні у волинських лісових нетрях-пущах — дні боїв, дні слави, а часто поразок і болю, як рівнож згадали своїх друзів живих і загинулих у боях.

Головна Команда СВУР просила єпископа, щоб Владика взяв у свої молитви імена загинулих друзів і став опікуном комбатантської організації Союзу Ветеранів Українського Резистансу, яка гідно несла колись і несе тепер український прапор і далі триматиме його не схиленим, а готовим до дальшої боротьби за волю і незалежність України.

Владика Володимир

Владика Володимир, згадуючи про УПА та партизански часи, про друзів боротьби, живих і впалих у боях за українську справу, за яку ми боремося і сьогодні, хоч й іншими методами, згадав коротко про свій досвід під час і після боїв в УПА та поділився спогадами про свій життєвий шлях на еміграції, який допровадив його, завдяки наполегливим студіям та молитвами до Всевишнього — до Владичого сану.

Владика повідомив, що помолиться за наших друзів, які загинули за волю України в лавах УПА, та що приймає пропозицію стати опікуном Союзу Ветеранів Українського Резистансу, допомагаючи цим всім тим, які далі борються, чи то в Україні, чи на чужині у всіх видимих і невидимих формах, поблагословивши словами „Щасти вам, Боже" всіх присутніх.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ЮНЕСКО Амаду Магтар М'Бов звернувся до державного секретаря Джорджа Шулца, в якому висловлює свою надію на те, що ЗСА „після переоцінки всього становища вирішать залишитися в ЮНЕСКО і віддадуть цій організації повну і доброcердечну підтримку". У грудні минулого року, повідомляючи про пляни ЗСА покинути ЮНЕСКО, речник Державного департаменту Ален Ромберг пояснив, що ЮНЕСКО крайнє політизувало практично кожну проблему з якою воно має справу.

83-ій Відділ СУА в Ню Йорку

запрошує Вас і Ваших Діточок на

ЯЛИНКУ

в неділю, 29-го січня 1984 р., о год. 2:30 по пол.

в залі школи св. Юра, 215 Схід 6-та вул., Ню Йорк

В програмі сценка **„ЯЛИНКА В ТЕПЛІМ КРАЮ"**

у виконанні дітей школи св. Юра

ГРИ — ЗАБАВИ — НЕСПОДІВАНКИ!

ВСТУП: діти і молодь $1.50; дорослі $3.00

БУФЕТ у заряді кулінарних мисткинь Відділу буде відкритий від 1-ої год. по пол.

ВВІЧЛИВО ПРОСИМО ПРИБУТИ!!!

ЛОС АНДЖЕЛЕС **САН ФРАНСІСКО**

ЛІТЕРАТУРНІ ВЕЧОРИ

ПРИСВЯЧЕНІ ТВОРЧОСТІ

МИКОЛИ ХВИЛЬОВОГО

У програмі:

ОСИП ЗІНКЕВИЧ — технічний редактор творів М. Хвильового, представник В-ва „Смолоскип": „Про видання творів М. Хвильового".

МАРТА ГАРАСОВСЬКА — мистець слова, докторантка Альбертського університету, читатиме уривкиз творів М. Хвильового.

ЛОС АНДЖЕЛЕС — субота, 4-го лютого 1984 р., год. 6:30
Заля української православної церкви св. АНДРІЯ, 1456 Sutherland, Los Angeles
Влаштовує Український Культурний Осередок спільно з В-вом „Смолоскип"

Керівник Вечора — Інж. Олег Чайковський; доповідач — Роксоляна Яримович

САН ФРАНСІСКО — неділя, 5-го лютого 1984 р., год. 2:30
Заля української православної церкви Архистратига МИХАЇЛА, 345 7th Street, San Francisco

Влаштовує Українське Культурне Товариство Північної Каліфорнії

Керівник Вечора — Андрій Сороковський; доповідач — проф. Тарас Лукач; музична точка — Оксана Черепенко

В обидвох місцевостях після програми відбудеться товариська гутірка за перекускою, ознайомлення та змога придбати твори М. Хвильового. Кожний учасник Вечора зможе придбати III-ій і IУ-ий том творів М. Хвильового зі знижкою 20%.

ДО ЧИСЕЛЬНОЇ УЧАСТИ У ЦИХ УНІКАЛЬНИХ ВЕЧОРАХ ЗАПРОШУЮТЬ УКРАЇНЦІВ КАЛІФОРНІЇ

ОРГАНІЗАТОРИ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

має честь запросити Вас на наступну програму „КИЇВСЬКИХ ВИКЛАДІВ" на тему:

„Київ під час німецької окупації 1941-43 рр."

1. **Д-р Я. ТУРКАЛО: „Спогади киянина"**
2. **Д-р М. ПРОКОП: „Спостереження учасника проти німецького підпілля".**

Неділя, 29-го січня 1984 року, о 2-ій год. дня

Будинок Академії, 206 Захід 100 вул., Манґеттен, Н. Й.

Розвиток будівництва українського Пам'ятника-Мавзолею у Вашінґтоні

У зв'язку з великим відгуком на ідею побудови українського національного Пам'ятника-Мавзолею і з зацікавленням, що його виявляє наше громадянство не лише у ЗСА й на американському континенті, а й у всьому світі, та з метою поєднати всі можливі роди обслуговування в одному Меморіяльному Центрі, попередні пляни двоярусної структури змінено на триярусний мавзолей. Ця зміна збільшує висоту Пам'ятника-Мавзолею на 16 стіп і додає до запроєктованого раніше діяметра ще на 20 стіп.

Додатковий третій ярус дасть можливість заходити до південного крила Мавзолею прямо з позему цвинтаря. В цьому ярусі не тільки будуть розміщені додаткові крипти (їх число збільшиться з 7,680 до 13,000), а й буде відведене місце для музею, урядового приміщення і, може, навіть похоронного заведення. Два додаткових ліфти будуть обслуговувати всі три яруси.

Ці преважливі зміни спричинили деякі істотні поправки в плянах, що, в свою чергу, викликало зміни й додатки до затверджених уже дозволів на будування. Одначе, не сподіваємось мати ніяких непередбачених ускладнень. Потрібно тільки більше часу для полагодження формальностей у місцевих урядових установах. Тим часом, виконано наступні вимоги цих установ, що їх треба було здійснити перед початком будівельних робіт: проведено свердловини ґрунту; зроблено аналізу землі; закінчено землемірне розмежування; затверджено всі фінансові домовлення.

Як тільки одержимо дозвіл на будування від місцевих урядових установ і встановиться відповідна погода, плянуємо розпочати будову Пам'ятника-Мавзолею вже весною 1984 року.

Вищезгадані зміни й додатки в наших плянах і проєктах зумовили також наступні зміни цін, що зобов'язуватимуть уже від 1-го січня 1984 року: одна крипта в першому ярусі (на поземі цринтаря) коштуватиме 2,150 долярів плюс обов'язкова одноразова вплата на вічний догляд і обслугу 215 долярів, разом 2,365 долярів. Одна крипта в другому ярусі, де знаходитиметься каплиця, меморіяльна заля і вічний вогонь, коштуватиме 2,500 долярів плюс оплата за вічний догляд і обслугу 250 долярів, разом 2,750 долярів.

Управа українського цвинтаря домовилась із сусіднім цвинтарем „Сідар Гилл Меморіял" про тимчасове поховання в їхньому давно збудованому мавзолеї. Перенесення тлінних останків до відповідної крипти в українському мавзолеї після його остаточної побудови не виноситиме жадних додаткових коштів.

Управа

На свіжу могилу інж. Е. Филиповича

Несподівана і передчасна смерть інж. Евстахія Филиповича 20-голистопада 1983 року була болючим ударом не тільки для його родини і близьких приятелів, але огорнула смутком всю українську філядельфійську громаду, активним членом якої був Покійний.

Св.п. Е. Филипович був дуже активним і провідним членом філядельфійського відділу Товариства Українських Інженерів, та двічі його головою на протязі понад 30 років був членом і довгі роки головою хору „Кобзар"; був членом катедрального хору і хору церкви св. Миколая; головою 239-го Відділу УНС, був одним із промоторів і секретарем Видавничого Комітету Ювілейної Книги Української Академічної Гімназії у Львові та членом інших товариств й організацій.

Симпатія, що нею втішався інж. Филипович серед філядельфійської громади, була не тільки вислідом його громадської праці, але теж вислідом його товариської культури, привітности і вродженої доброти.

Покійний був людиною глибоко релігійною і відзначався великою гуманністю і готовістю спішити з допомогою ближньому у потребі. Інж. Филипович був завжди готов, не дивлячись на перевантаження працею, поспішити з допомогою деколи й зовсім невідомим йому людям.

Свою професійну кар'єру почав св.п. Е. Филипович під час німецької окупації у Галицькому Союзі Контролі Молочарства, який був зорганізований при львівській хліборобській палаті.

До 1944 року цей Союз розрісся у велику організацію, що у ній працювало біля 300 людей. Розбудова цього великого апарату вимагала великої кількости фахових працівників, що їх у нас не було. Інж. Филипович виконав у 1942-44 роках величезну роботу як керманич і головний викладач на зоотехнічних курсах для теренових працівників ГСКМ-у т.зв. контрольасистентів.

У роки еміграційної мандрівки інж. Филипович був одним із організаторів і директором та викладачем середньої ветеринарно-зоотехнічної школи у таборі Фрейман біля Мюнхену.

В Америці Покійний працював протягом 30 років у хемічній лябораторії Гуггтона. Товариші праці св.п. інж. Филиповича пишуть у листі до його родини: „Його присвята найвищим стандартам праці і його співпраця з товаришами хеміками, створили взір, який ми усі хотіли б наслідувати...".

Я. Татомир

Наукова конференція про Великий голод

У зв'язку з IУ Конгресом СКВУ відбулася в Торонто перша спільна наукова конференція Наукового Товариства ім. Шевченка та Інституту ім. Симона Петлюри. Ця конференція, присвячена відзначенню 50-річчя Великого штучного голоду в Україні 1932-33 років, відбулася від 25-го до 29-го листопада 1983 року під патронатом Української Наукової Ради Канади при Централі КУК.

Для Інституту ім. Симона Петлюри це була IУ щорічна наукова конференція. Конференція відбулася у авдиторії Центру Освіти публічних шкіл Торонто.

Конференцію відкрив від НТШ проф. д-р о. Петро Біланюк, що теж був предсідником першої сесії. Він ствердив, що цілість Конференції зорганізували мґр В. Веріга (НТШ) та д-р Олександер С. Підгайний (ІСП).

Програмову доповідь „Завдання вільної української науки" виголосив д-р Б. Стебельський. У широзакроєній доповіді д-р Стебельський вказав, що факт штучного голоду накладає на українських науковців особливу відповідальність на базі тенет вільної української науки, правдиво і глибоко описати перехід голоду й, найважливіше, подати відповідь на питання, ким створено голод і чому.

Д-р Б. Стебельський скритикував теоретичні заложення „Гарвардської школи" в питаннях історії України.

Д-р Б. Стебельський звернув увагу також на потребу реґіонального вивчення України і запропонував, що саме з історією голоду потрібні такі вивчення щодо територій, що тепер найменше вивчаються — областей центральної, південної, а зокрема північносхідньої та південносхідньої України, включно з козачими землями Кубані. Маємо дуже багато вивчень місцевостей Західньої України, а то й навіть окремих повітів, але немає вивчення Південної Курщини чи Вороніжчини, українських земель на схід від Луганська, та областей між Азовським та Каспійським морями, які історично і у великій мірі етнографічно українські.

Наукова конференція теж включала, як базу для науки, серію спогадів очевидців штучного голоду. Цю серію скоординував для конференції Микола Костюк, який у минулому був одним із лаборантів широковідомого історика та археолога академіка Дмитра Яворницького. Академіку Яворницькому та його дружині, яких совєтський уряд позбавив у той час будь-яких засобів існування, також загрожувала голодова смерть, і вони вижили лише за допомогою своїх приятелів, таких як М. Костюк.

Перший спогад виголосив сам Микола Костюк, але, мабуть, зі скромности він не згадав своєї ролі у порятунку Яворницького та його дружини. Натомість він подав яскраву картину великої частини України під час голоду. Він міг так багато побачити тому, що після знищення Музею Яворницького урядом Росії, він зумів улаштуватися на працю залізничком. Він описав свою подорож до Москви за харчами, куди він прибув перед І-им травнем 1933 року Хоч він сам мав залізничний квиток, як працівник залізниці, він ствердив, що навіть з таким квитком на протязі днів він не зміг дістати штемплю, з яким дістався би до вагону, і, нарешті, від'їхав, прив'язавши себе до даху вагону. Він розповів, що всі ті люди на двірцях, напевно, загинули, бо їм взагалі були заборонені квитки, а тих, що чіплялися поміж вагонами, скидали силою, чи вони самі падали.

М. Костюк ствердив, що в Москві їжі було доволі, він навіть купив за гроші однієї групи робітників декілька кілограмів масла. Тоді ж він бачив у Москві частину святкування 1-го травня, а зокрема обурювався у той час, разом зі своїм приятелем з України, з яким зустрівся випадково у Москві, скільки грошей пішло на паради, а зокрема на дефіляду понад 30 літаків, які у повітрі сформували ім'я „Сталін".

Перша сесія конференції закінчилася доповіддю проф. д-ра Олеґа С. Підгайного „Історіографія Великого штучного голоду в Україні 1932-33 рр.". Після цього відбулася дискусія.

Предсідником другої сесії 28-го листопада був д-р Олександер С. Підгайний.

Мґр Євген Слонівський (Лондон, Онтаріо) виголосив доповідь „Порівнювальний погляд на голод в Україні 1921-23 років та на голод в Україні 1932-33 років". У докладно опрацьованій довгій науковій доповіді мґр Слонівський на базі наукових даних довів, що є велика подібність у цих двох голодах, а зокрема в тому, що вони обидва були штучно зорганізовані. Він підкреслив, що голод 1921-23 років мав ще інші серйозні причини.

Потім були прочитані спомини Клавдії Лукаш, тодішньої студентки Сільсько-господарчого інституту Харкова. К. Лукаш відбула подорож на Кубань на початку 1933 року та побачила хати, де хазяї вимерли. Вона оповіла, що вона читала у Ростові офіційні повідомлення ро вивезення цілого населення станиці Полтавської (29,000 осіб) та інших станиць за спротив проти „колективізації", а фактично за спротив творенню голоду. Разом з тим відбувалися заарештування української козачої інтеліґенції та інших провідних українських козаків. Вона ствердила, що переслідування були саме проти українців Кубані. Вона поїхала також на східню Кубань на Ставропільщину, де так само гинули від голоду українські козаки.

В кінці травня інститут вислав її з іншими студентами на польові роботи до села Великі Рудки, поблизу Деканьки на Полтавщині, місцевість, яку описав Гоголь. На ціле село лише один парубок залишився живий поміж молодих чоловіків. На полі селян цілком не було, але деякі почали з'являтися, ледве рухаючись, коли було оголошено, що видадуть на полі 100 грам хліба і миску юшки. Хоч було заборонено студентам ходити на село, доповідачка таки пішла і побачила через вікно хати мертву сім'ю. Студенти ледве рухалися, бо, хоч працювали від світанку до ночі, отримували лише 400 грамів хліба і дві тарілки юшки за цілий день.

Потім прочитала свій спогад Олександра Підгайна про підготовку голоду на Кубані в 1932-33 рр., куди вона поїхала до родини. Вона теж розповіла про мертвих селян на вулицях тодішньої столиці УССР Харкова. Міське населення також було голодне, а сама оповідачка опухла від браку харчів.

Предсідником третьої сесії була д-р Ірина Мороз-Шумська. Наукову доповідь сесії „Голод в Україні 1921-23 років та урядові заходи" виголосив мґр Василь Верига. Доповідач підкреслив, що політика уряду УССР, а фактично уряду Росії, надала цьому голодові штучного характеру, бо коли голод уже лютував по цілій Україні, величезна кількість зерна вивозилася силою з України. Він підкреслив на базі споминів та документів американської допомогової місії (АРА), що зерно та інші харчі перевантажувалися в Одесі на потяги, які відвозили їх через голодуючу Херсонщину та Катеринославщину прямо до Росії. Американська місія протестувала ще з осени 1921 року до „уряду" УССР та вимагала, щоб частина зерна була затримана на Україні для місцевого населення. Уряд відкладав побачення з місією аж до березня 1922 року, а в міжчасі мільйони людей загинули. Особливого покращання після березня не було. Отже, уряд УССР допомагав надати штучного характеру голоду.

Доповідачч підкреслив, що в той час, — до кінця 1922 року, — ще не було СССР, і формально УССР була незалежною державою. Уряд Російської СФСР видав формальний заклик допомогати голодуючим Росії, а не України. Уряд УССР звертався до чужих держав за допомогою для України, тому вони не мали фармального права давати допомогу голоду-

Закінчення на ст. 4.

Велика яма на парафіяльному подвір'ї

Недавно, однієї Божої неділі, я поїхав до сусідньої парафії, до церкви св. Андрія на західньому передмісті Чикаго, в Аддісоні (тепер Блумінгдейл). Там я був заскочений появою величезної ями на парафіяльній площі. Зливовано я запитав свого знайомого:

– А це що? Парафія будує олімпійський басейн?

—О, ні, це не басейн!

—Ну, а що? Церковцю маєте, хату для священика маєте, кладовище уже маєте... а це...?

—Це буде наша нова церква й велика концертова заля,—гордо відповів земляк.

—Ти жартуєш! За 200,000 дол. сьогодні нічого не збудуєш, хіба хатинку на курячих лапках. Таж сьогодні на церкву треба щонайменше з півтора мільйона долярів, а ваша парафія не має таких грошей.

—Ще не маємо, але здобудемо!

—Чи дійсно це буде нова церква?

– Бігме, нова церква!

—Таж у вас мало парафіян.

—Так! У нас може й маленька парафія, але вона постійно зростає, парафіяни працьовиті й жертвенні, а добрі люди інших парафій нам допоможуть.

Я й задумався.

Правда, діло надто відважне, але виглядає можливим.

Ось ще у 1970 році, коли парафія св. Андрія зорганізувалася, було ледве два десятки родин, там десь наймали капличку, дехто думав, що парафія не витримає і розлетиться. Але так не сталося. Навпаки.

Сьогодні, 13 років пізніше, на своїх 15-ох акрах землі, в гарній зеленій околиці західнього передмістя Чикаго — далеченько було...: Цей факт доказав конечну потребу православної парафії у цій околиці.

Зрештою, уже й найвища пора, щоб „нова" еміграція здобувала одну гарну українську православну церкву в чикагській метрополії. Крім нової церкви, парафії свв. Петра і Павла на далекому південному передмісті, де переважно є „стара" еміграція, всі українські православні церкви Чикаго — це перероблені колишні німецькі-протестантські чи польські церкви та колишні синагоги.

Натомість, українці-католики в Чикаго мають принаймнше три церкви українського стилю. Катедра св. Миколая з 1906 року за стилем козацького барокко. Собор свв. Володимира і Ольги з 1972 року збудований за візантійським стилем старої київської Софії. Також є модерно-космічного, але українського стилю церква св. Йосифа із 1970 років. Правда, католиків на посе-

Закінчення на ст. 4.

ПОДЯКА

Дня 1-го листопада 1983 р. ми попрощали на Вічний Спочинок нашого Найдорожчого ТАТА, ДІДА І ПРАДІДА

сл. п.

ДМИТРА МАРКЕВИЧА

Щиро дякуємо Владиці Робертові Михаїлові за відправлення Похоронної Святої Літургії і прощальної проповіді. Дякуємо о. шамб. д-рові Р. Попівчакові, о. шамб. Й. Федорикові, о. шамб. Л. Москові, о. деканові М. Канавановї, о. препатові Р. Ревакові, о. Р. Дубицькому, о. Д. Клуневі, особливо нашому парохові о. митратові д-рові В. Макухові за закриття домовини.

Дякуємо п. інж. М. Кіржецькому і Е. Смолило, що помогли в перенесенню домовини Покійного.

Щиро дякуємо п. інж. М. Копаниці і п. І. Головці, які при співучасті п. А. Чайки, Е. Смолила, п. П. Плиса і Хористів з Трентону і Балтімору вдспівали похоронні Богослуження, чим звеличали ці відправи.

Не меншу подяку складаємо п. мґр І. Костюкові, що попрощав Покійного від місцевої парохії і Пласту, як також причинився, що о 2-ій год. під час тризни переведено молитву за ввесь Український Нарід.

Безмежна вдяка п. Л. Кіржецькій, п. Ю. Надразі і Паням, які зайнялися і підготовили поминки.

Окремо ми вдячні Всім за Служби Божі, квіти і пожертви на добродійні цілі. Разом з Родиною зложено на:

місцеву церкву в Трентоні	$2,050.00
Фонд будови церкви в Балтімор	1,280.00
Залізний Фонд Семінарії	2,000.00
СБЕ Студентський Комітет „Дахав"	200.00

Хай Всевишній винагородить Вас Усіх своїми обильними ласками, а Покійному дасть Вічний Спочинок в Царстві Небесному.

Родина МАРКЕВИЧ І ОБАРАНЕЦЬ

В пам'ять Найдорожчого МУЖА

бл. п. Івана Богдана Вертипороха

складаю:

1.000.00 дол. — на Патріярший Фонд Св. Софії; 1.000.00 дол. — на іконостас до церкви в Ст. Пітерсбурґу, Фльорида; 300.00 дол. — на пам'ятник св. Імени у Вашінґтоні; 100.00 дол. – на Наукове Т-во ім. Шевченка; 100.00 дол. — на Український Вільний Університет в Мюнхені; 50.00 дол. — на Український Музей в НюЙорку; 50.00 дол. — на Інститут ім. Липинського; 50.00 дол. — на Комітет за Правопорядок; 25.00 дол. – на Політв'язнів; 20.00 дол. — на Комітет Українських Студентів в Дахав.

Дружина — ЮЛІЯ

В пам'ять Покійного

бл. п. Богдана Сокольського

складаємо 30.00 долярів на „ВІСТІ КОМБАТАНТА".

Богдан, Анна, Зірка, Любомир ДЕМЧУКИ

Складаємо Родині

бл. п.

Проф. СОФІЇ ЛЕВ

найщиріші співчуття в час їх горя і смутку. Замість квітів на свіжу могилу Покійної складаємо 50.00 долярів на НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

Вашінґтон, Д. К. **„НАМИСТО"**

З невимовним жалем інформуємо, що померла

СОФІЯ НАГІРНА ЛЕВ

дружина дійсного члена і першого заступника голови НТША, голови Філологічної Секції, голови Комісії для регіональних видань, особливо заслуженого для безцінної бібліотеки цієї найстаршої української наукової установи.

Складаємо оцим найщиріше співчуття Високоповажному Панові Професорові Василеві Левові і Родині в їхньому нещасті.

Управа НТША

Пластуни видали журнал про спортові табори

Заголовна сторінка журналу

Джерзі Сиґі, Н. Дж. — Редакцію „Свободи" відвідали члени пластового Загону „Червона Калина", щоб почванитися своїм новим надбанням, а це естетично та дуже гарно технічно виданим журналом з приводу 10 років організування спортово-виховних таборів для пластового юнацтва на оселі „Вовча Тропа".

Журнал, з кольоровою обкладинкою у графічному оформленні та монтажі мистця і члена „Червоної Калини" Богдана Титли,присвячений світлій пам'яті пл. сен. Лева Штинди, що був душею тих таборів і першим його Отаманом.

Журнал містить короткі звернення провідників „Червоної Калини" та Отамана ювілейного спортово-виховного табору в 1983 році, інтерв'ю про спортову діяльність Загону „Червона Калина" з пл. сен. Остапом Савчинським, спогади пл. сен. Юрія Струтинського та численні світлини з усіх дотеперішніх таборів. На кінці видання подано поіменний список дотеперішніх учасників усіх таборів в числі 204.

Журнал випущено у накладі 1,300 штук в друкарні „Мета" в Ню Йорку. Ціна: 5 дол. і 60 центів за пересилку. Замовляти можна,пишучи на адресу: Myrolub Lozynskyj, 85-28, 60th Rd., Elm hurst, N.Y. 11373.

На свіжу могилу св. п. Маріяна Курочки

Українське село, в наслідок невідрадних історичних обставин, було основою української нації. Воно видало багато ідейних, активних, вірних синів і доньок України, які ціле своє життя присвятили рідному народові, які були одержимі думкою: „якщо не я, то хто? Якщо не тепер, то коли?" Молодь українського села належала до молодечих товариств, спортових, мистецьких: хорів, оркестр, театральних гуртків, політичних, підпільних організацій, переводила різні акції в обороні батьківщини, чого не робила молодь інших, щасливіших від нас народів.

До таких активістів належав і св.п. Маріян Курочка, що помер 15-го грудня 1983 року після короткої недуги в Асторії, Н.Й.

Він народився 27-го травня 1899 року в селі Слобідка Струсівська, повіт Теребовля у селянській родині Йосифа і Катерини з Каноківських Курочки. Після закінчення сільської народньої школи мусів допомагати в господарстві, бо батько захворів і скоро помер, коли Маріянові було 17-ть років. Господарювання, однак, не було йому дуже до вподоби, він часто забігав до читальні „Просвіти" помагати бібліотекареві Матвієві Прусакові упорядковувати книжки і при тому мав нагоду читати. Дуже любив читати і пізніше часто позичав книжки у великій бібліотеці о. Платона Карпінського в Острівці. Від молодих літ цікавився громадським життям, ходив на віча, брав активну участь в різних імпрезах. У 1917 році був змобілізований до австрійської армії і після вишколу воював на італійському фронті. Поранений в руку він став інвалідом, однак, як постала українська держава в листопаді 1918 року, він брав активну участь в організації влади в селі.

Після Першої світової війни св.п. М.Курочка був головою читальні „Просвіта", головою товариства молоді „Луг", одним із засновників Кооперативи і секретарем будови церкви в Слобідці. Щоб доповнити свою освіту він закінчив торговельні й кооперативні курси та курс повітових і громадських секретарів. Повітовий відділ у Теребовлі пропонував йому посаду під умовою зміни метрики на римо-католицьку, але він відмовився. 17-го лютого 1925 року він оженився з Ольгою Невядомою зі Струсова. Виїхав до Львова на курс книговодства і в 1934 році заклав у Теребовлі крамницю з залізом. Большевицька влада в 1939 році сконфіскувала його крамницю й кам'яницю в Теребовлі, тому він повернувся до Слобідки, де працював книговодом у колгоспі. Переслідуваний большевиками мусів утікати на Захід, щоб не попасти на Сибір. З приходом німців відновив свою крамницю з залізом, але навесні 1944 року виїхав з родиною на Захід. Через Словаччину й Австрію дістався до Баварії, звідкіля виїхав в Америку 1947 року. Тут він осів в Асторії і зразу включився у церковне і громадське життя.

Св.п. Маріян Курочка.

Св.п. Маріян був членом Братства св. Миколая, 5-го Відділу УНС, був заступником голови, головою Контрольної комісії аж до кінця, делегатом на конвенції УНС у Чикаго. Брав активну участь у патріяршому русі та в багатьох товариствах.

Заходом Покійного відбувся 19-го березня в Ню Йорку перший з'їзд теребовлян. Головою вибрано сл.п. Івана Козака. М. Курочка став фінансовим референтом. На протязі 8 літ він зібрав понад 20,000 дол. на видання книжки „Теребовельська Земля" в 1969 році. Він помістив у ній свої спогади „Трагедія у Струсові", „Теребовляни на возах" і „Слобідка Струсівська — моє родинне село". Крім того, видав окремою книжечкою (32 стор.) „Міщине скелі" про геройську боротьбу і смерть підпільника зі Слобідки Михайла Прусака. В його споминах проявляється велика любов до рідної землі.

У 1965 році він написав історію 50-ліття Братства св. Миколая — 5-го Відділу УНС в Асторії, окремою Ювілейною книгою. У 1968 році в ювілейній книзі парафії й церкви Чесного Хреста в Асторії описав її історію.

Був активним громадянином все своє життя, від молодих літ. Любив читати, купував книжки, любив свій український нарід і в тому дусі виховав свою доньку Лідію. Дружина Ольга померла в 1981 році.

Його смерть засмутила всіх, що його знали, цінили й любили. Панахиду 18-го грудня 1983 року в похоронному заведенні Квіна відправив о. Христофор Войтина, ЧСВВ, що попрощав його як доброго парафіянина, чесну людину хрустального характеру, при численній участі парафіян.

Від Головного Теребовельського Комітету попрощав Покійного в теплих словах ред. Іван Дурбак, дякуючи за велику працю над виданням збірника „Теребовельська Земля". 19-го грудня в церкві в Асторії о. Олександер Гавкалюк ЧСВВ. відправив Службу Божу і довершив похоронні відправи на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку.

Над свіжою могилою попрощав Покійного від родини Осип Іванчук. Під час тризни промовляли: Мирон Залуцький, приятель і ред. І. Дурбак, згадуючи про Покійного, про українське село, що видало багато визначних людей.

І.Д.

Галичина...

Закінчення зі ст. 2.

Галицько-Володимирське, яке довший час було складовою частиною великої староукраїнської Київської держави". Тому, як неподільна спадщина української нації, — казав він, — Галичина могла остати при Австрії, або в цілості бути включена в Українську Народну Республіку.

Проте обережного галицького парляментариста далеко випередило в політичному мисленні і акції галицьке громадянство. Вже на півроку перед виступом згаданого посла, гурток українських офіцерів австрійської армії на тайній нараді у Відні рішив основати організацію з метою відірвання Галичини від Австрії і з'єднання її з Придніпрянською Україною. Коли польський посол Ґломбінський заявляв в австрійському парляменті, що хоч український парлямент має міжнародний характер, то Галичина не належить до України і польсько-українське питання в Галичині — це „внутрішня польська справа", — тоді члени українського студентського Т-ва „Січ" у Відні на своїх зборах 3-го грудня 1917 року ухвалили резолюцію, що одинокою владою для всіх українців є Українська Центральна Рада. (За це грозив їм процес за державну зраду зі сторони австрійської влади).

Також українське студентство Львова на своїх зборах в жовтні 1918 року поставило домагання „з'єднання всіх земель заселених українським народом в одну... ні від кого незалежну українську державу". В тому часі вже більш рішуче поставили цю справу українські посли в австрійському парляменті (С. Вітик, М. Ганкевич).

Та найгарячіше ставилося до справи соборности галицьке військо. Багато цих військовиків побувало на Придніпрянщині з австрійською окупаційною армією в 1918 році, пізнало тамошніх людей, і ці землі стали їм не тільки ідейно, але й реально рідними. Тому, коли галицькі політики в своїй нерішучості справу відкладали, Українські Січові Стрільці заявилися за негайне прилучення Галичини до Української Держави (тоді гетьманської). Коли ж після Листопадового Зриву створено у Львові українську владу — Тимчасовий Державний Секретаріят, однією з перших його агенд була справа з'єднання всіх українських земель.

Тому після заключення передвступного договору в цій справі в Фастові 1-го грудня 1918 року між Західньою Українською Народньою Республікою з одної і Директорією — з другої сторони, українська Національна Рада, як парлямент Галичини, на своєму Засіданні 3-го січня 1919 року прийняла одноголосну ухвалу про „з'єднання Західньо-Української Народної Республіки з Українською Народною Республікою в одну, одноцільну суверенну Народну Республіку".

З повідомленням про це рішення Українська національна Рада вислала до Києва 65-членну делегацію і 22-го січня 1919 року на Софійській площі відбулося святочне проголошення Акту З'єднання. У виданому з цієї нагоди універсалі Директорії між іншим сказано: „Від нині во єдино зливаються століттями відірвані одна від одної частини єдиної України — Західня Українська Народня Республіка (Галичина, Буковина й Угорська Русь) і Наддніпрянська Велика Україна... Від нині є єдина, незалежна Українська Народня Республіка".

Традиція Акту соборности

Та хоч трагічні обставини і безвихідне положення українських армій вже не за цілий рік довели до зламання цього Акту (перехід УГА до Денікіна 6-го листопада 1919 року; а зречення Галичини в користь Польщі Директорією 2-го грудня цього ж року), то в свідомості українського народу він залишився ненарушеним. У дусі цього Акту діяли дальше політичні і громадські провідники після закінчення війни, вважаючи згадані події сумним епізодом, зглядно конечними тимчасовими політичними потягненнями. Тому вже на засіданні Української Національної Ради (при уряді Петрушевича) у Відні 17-го грудня 1919 року всі бесідники однозгідно ствердили, що „однодушним змаганням всього українського народу, без різниці партій і областей є сполучення всіх українських земель в одній самостійній і суверенній українській державі".

Проте наче іронією на всі соборницькі і суверенні змагання стало об'єднання всіх українських земель під большевицьким режимом, з його трагічними наслідками: винищенням основи української, нищенням українського селянства, русифікацією і большевиченням української духовости. Індоктриновані комуністичним, матеріялістичним режимом погляди налягли тяжким туманом на вроджену, шляхетну українську психіку і стали наче її другою вдачею. Вона й притуплює стремління до державної самостійности.

Бо національна окремішність криється саме в прикметах вродженої національної вдачі та в тих цінностях, за які народ поніс найбільше жертв на протязі історії. Майбутнє об'єднання і доля України залежні тільки від тих чинників. Тому ми радше погодимося з прогнозою М. Шлемкевича, що теперішній стан України — це не якесь остаточне прокляття суду історії, але радше чистилище, через яке проходить нація, поки увійти в царство своєї свободи.

Велика...

Закінчення зі ст. 3.

леннях є багато більше, понад 80 відсотків. Але тепер православні також матимуть гарну нову українську церкву поблизу Чикаго.

За це велике діло взялася маленька, але енергійна святоандріївська громада. Згідно з плянами, церква вміщатиме до 500 вірних, авдиторія концертова також на 500 осіб. На церкві й побічній дзвіниці будуть українські київські хрести.

Нова церква св. Андрія буде для сущих і для майбутніх. Також буде і для істориків, які колись тут знайдуть сліди, або і скарбницю православної політичної повоєнної еміграції.

Я певний, що православна парафія св. Андрія скоро збудує цей гарний український Божий Храм для вжитку вірних, на славу Бога. Дивлячись на працю парафії, я вірю що ця громада здобуде потрібні фонди, а добрі люди інших українських парафій як православних, так і католицьких, розуміючи потребу, напевно, поможуть.

Я певний, що, крім церкви, парафія збудує і дім для старших віком людей і буде дім для молоді. Хто знає, може, колись, ця парафія стане православним культурним центром. Хто знає, може, колись тут збудують і олімпійський басейн?

Той, хто старається, тому і Бог допомагає!

Ол. Пошиваник

ІРАК ПОВІДОМИВ, що його протилетунська оборона вступила в бій з іранськими бомбардувальниками, які намагалися прорватися до іракського міста в північному Іраку, і збила один іранський бомбардувальник. Від скинутих іранськими літаками бомб у курдському місті Сулейманія загинули дві особи, а 18 були поранені. Іранські джерела нічого не згадували про напад на Сулейманію, але повідомили про артилерійську перестрілку на центральному відтинку фронту, а також у секторі водного шляху Шатт аль Араб.

Наукова...

Закінчення зі ст. 3.

ючим України.

Після того прочитано спомин проф. д-ра Яра Славутича, який додав багато деталів про голод в його області. Остання доповідь — це були спогади Григорія Сірика, що зробили на присутніх надзвичайне враження, як і спогади Клавдії Лукаш. Г. Сірик описав події у Чернігівщині, яка розділена кордоном поміж Україною та Росією. Голод відбувався на Чернігівщині тільки в межах Української ССР.

Проф. д-р Олег С. Підгайний, президент Інституту ім. Симона Петлюри, закрив цю успішну наукову конференцію НТШ та ІСП. Робляться заходи для видання праць конференції друком окремою книжкою.

ПС-ІСП

З діяльности українців на Фльориді

Осінні місяці у чарівній Фльориді пожвавили наше громадське життя. У нашому місті Сейнт Пітерсбурзі немає днини, щоб не було якоїсь активности. Особливо т. зв. „вікенди" переповнені добре організованими імпрезами.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВИСТУП КАРАВАНСЬКИХ

Двадцятого листопада загостив до нашої громади д-р Микола Ценко з панством Караванських, і таки того дня відбувся літературний виступ С. Караванського.

Д-р Ценко представив Караванських, як діяльних громадян, активістів-дисидентів на українських землях, які включилися до праці серед нашого громадянства після приїзду до ЗСА. Ніна Караванська у своїй короткій промові додала перегляд подій в Україні, підкресливши працю нашого жіноцтва на українських землях.

Коло 150 присутніх відтак прислуховувалися до сатирично-гумористичних віршів Святослава Караванського, які він дуже добре виконував. Публіка одушевлювалась гумористичними картинами, і це допомогло у продажі його творів, які автор автографував.

ГОЛОДОВА МАНІФЕСТАЦІЯ

Перед цим поминальним днем, в суботу, 3-го грудня, появилася стаття про великий геноцид-голод в Україні в 1932-33 роках, у щоденнику „Пітерсбург Індепендент". Стаття, досить ясно і солідно опрацьована,займала близько півсторінки.

У неділю, 4-го грудня, церква Св. Богоявлення Господнього переповнена. Відчувається, що всі учасники під час Святої Літургії звернули свої молитви за братів, сестер, заморених запланованим Москвою голодом.

Отець Ярослав Федик виголосив змістовну промову про цю трагічну подію, про плянований голодомор, у якому згинуло понад 7 мільйонів безборонного українського народу. По Службі Божій відправлено Панахиди.

МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ

Велика нова заля була переповнена учасниками, своїми й чужими, що прийшли вшанувати пам'ять жертв геноциду. При вході до залі кидався в очі образ, на якому зображено вмираючих із голоду, та епохальні роки 1932-33.

Голова здвигу Іван Когут попрохав усіх присутніх до двохвилинної мовчанки, тихої молитви-роздумування і вшанування пам'яті тих, які згинули з голоду. Відспіванням американського славня Христиною Панчук започатковано поминальну концертову програму.

І. Когут пояснив події часів голодомору англійською мовою, і представив чолових репрезентантів етнічних громад—литовців, латишів, естонців і репрезентанта федерального конгресмена фльоридської округи. Українську промову про голодомор виголосив п. Петляр. Знаменитий виступ з відповідно підібраними музичними творами струнного квартету під керівництвом проф. Мирона Журкевича мав молитовно-святочний настрій, що був відгуком і відчуттям страхіть голодомору.

Після деклямації Л. Арвін „За кров, за рани, за руїну", виконаної з великим почуттям, вся публіка під проводом о. пароха проспівала „Ще не вмерла Україна".

Того ж вечора на програмі новинок Сі-Бі-Ес показано досить обширно картини з маніфестаційного здвигу.

Осип Біловус

Звернення до власників творів Олекси Грищенка

Минулого року український мистецький світ відзначив сторіччя з дня народження великого майстра малярства Олекси Грищенка. Тепер у Франції, де мистець прожив понад 50 років свого життя, французькі музеї почали підготову ретроспективної виставки Грищенка, яка має відбутися в Парижі й інших містах Франції наступного року. Тепер іде підготова зібрати можливо якнайширший список творів Грищенка, що знаходяться в приватних збірках в Европі й Америці. Зробити такий список доручено Фундації Олекси Грищенка в Ню Йорку, і вона звертається до всіх, хто має збірку чи поодинокі вартісні твори Грищенка, подати Фундації такі дані:

1. Ім'я і прізвище власника.
2. Назва твору і рік створення (як подано на обороті картин)
3. Техніка виконання: дошка, полотно, картон, папір і які фарби;
4. Розміри в сантиметрах (висота на 1-му місці).

Власники, які мають більшу кількість творів, не потребують вираховувати всіх, тільки кілька найважливіших, а щодо решти подати загальну кількість. Власники повних серій літографій не потребують їх подавати, бо їх список має Фундація.

Бажано , але не конечно, долучити до списків також фото важливіших творів, а це кольорові діяпозитиви або чорнобілі фото величини 18x13 см. (7x5 ін.). До уваги беруться тільки фото, виконані професійно, бо вони будуть матеріялом для майбутніх монографій мистця.

Усі списки прохаємо висилати так, щоб вони були у Фундації не пізніше 30-го березня 1984 року. Адреса: Alexis Gritchenko Foundation, Inc., c/o Ukrainian Institute of America 2 East 79th St., New York, N.Y. 10021.